

Globala värdekedjor: dokumentation för statistiken

1 Kontaktuppgifter

1.1 Organisation

Statistikcentralen

1.2 Organisationsenhet

Ekonomisk statistik

1.3 Namnet på kontaktpersonen

Kasper Lavikainen

1.4 E-postkontakt

gvc@stat.fi

1.5 Telefonkontakt

+358295513 674

2 Senaste uppdatering av metadata

25.6.2026

3 Statistikens primäruppgifter

3.1 Allmän beskrivning

Statistiken Globala värdekedjor beskriver företagens deltagande i globala värdekedjor. En global värdekedja består av alla de gränsöverskridande funktioner som krävs för att ta en produkt eller tjänst från idéstadiet via olika produktionsskeden till slutanvändaren. Ett uttryck för företagens värde- och produktionskedjor är utlokalisering av funktioner. Statistiken ger en bild av vilka uppgifter som överförs till utlandet av företag som är verksamma i Finland, till vilka regioner de överförs, och vilka orsaker eller hinder som ligger till grund för utlokaliseringen. Statistiken ger också mer omfattande information om verksamheten för inhemska företag på utländska marknader, och om verksamhetens karaktär. Det lagstadgade datainnehållet inkluderar en variabel andel, som inkluderar insamling av information från företag om aktuella ämnen relaterade till globala värdekedjor vid referenstidpunkten.

3.2 Täckning

Globala värdekedjor omfattar företag som sysselsätter minst 50 personer inom branscherna B–N (Näringsgrensindelningen 2008).

3.3 Statistiska begrepp och definitioner

Centrala begrepp är:

- Utlokalisering av affärsfunktioner till utlandet
- Global värdekedja

3.4 Statistisk enhet

Den statistiska enheten för statistiken Globala värdekedjor är företaget (företagsenheten). Ett företag är enligt Statistikcentralens definition en enhet som har självständigt beslutsfattande och som producerar varor och/eller tjänster för försäljning på marknaden. Ett företag kan bestå av en eller flera juridiska enheter (FO-nummer). Om företaget består av flera juridiska enheter sammanställs uppgifterna om företagsenheten på basis av Eurostats anvisningar.

Juridiska enheter är:

- Närings- och affärsidkare, som verkar under sitt eget namn eller under ett registrerat firmanamn,
- Juridiska personer (till exempel aktiebolag, kommanditbolag, öppet bolag, andelslag, sparbank och ekonomisk förening),
- Affärsverk som verkar på marknadsvillkor.

En juridisk enhet är en administrativ rapporteringsenhet och rapporteringsenheten för datainsamlingen Globala värdekedjor.

3.5 Statistikens population

Populationen i statistiken Globala värdekedjor består av företag som bedriver affärsverksamhet i Finland och som sysselsätter minst 50 anställda. Företag har valts ut till statistiken om de verkar på marknadsmässiga villkor och har omsättning, övriga rörelseintäkter, balansräkning, personal eller investeringar under det sista året i referensperioden.

3.6 Referensområde

Statistiken Globala värdekedjor publiceras på riksnivå.

3.7 Tidstäckning

Den första referensperioden för publiceringen av de förordningsbaserade uppgifterna är 2021–2023, vilket också är den första referensperioden för statistiken Globala värdekedjor. Innan statistiken Globala värdekedjor upprättades producerades uppgifter på frivillig basis inom ramen för EU-finansierade projekt för referensperioderna 2001–2006, 2009–2011, 2015–2017 och 2018–2020. Den statistiska forskningen inom ämnesområdet utvecklades i takt med de frivilliga projekten, varvid referensperioderna, storlekarna på samplen och blanketterna kunde variera från en enkät till en annan. Resultaten för referensperioderna 2015–2017 och 2018–2020 har publicerats som experimentell statistik: Globala värdekedjor och utlokalisering av funktioner. Data som är äldre än så finns tillgängliga mot en avgift via Forskartjänsterna.

3.8 Basperiod

Globala värdekedjor är inte en indexbaserad statistik. Uppgifterna gäller antingen för referensperioden (tre år) eller för det sista året i referensperioden.

4 Måttenhet

- Andel av företagen, %
- Antal företag
- Antal sysselsatta personer

5 Referensperiod

I enlighet med indikatorn är referensperioden för statistiken Globala värdekedjor antingen tre på varandra följande kalenderår eller det sista av dessa kalenderår.

6 Lagstiftning och andra överenskommelser

Framställningen av statistik styrs av statistiklagen. I statistiklagen föreskrivs bl.a. om insamling av uppgifter, behandling av uppgifter och uppgiftsskyldighet. Vid statistikproduktionen tillämpas på behandlingen av uppgifter utöver statistiklagen också dataskyddslagen samt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Vid utarbetandet av statistik tillämpar Statistikcentralen EU:s statistikförordningar, som styr statistikbyråerna i alla EU-länder.

Mera information: Statistiklagstiftning

Sammanställningen av statistiken Globala värdekedjor styrs också av följande lagar och förordningar:

1. Europaparlamentets och rådets förordning om europeisk företagsstatistik (2019/2152) och EU-kommissionens genomförandeförordning om globala värdekedjor, som kompletterar denna med tekniska detaljer och som uppdateras vart tredje år. För att stödja tillämpningen av EU:s lagstiftning har Eurostat tagit fram guiden "European business statistics compilers' manual for global value chains" för dem som producerar information om globala värdekedjor.
2. Förordningen om statistiska enheter. Förordningen om statistiska enheter som tillämpas vid statistikföring av företagsverksamhet, Europarådets förordning (696/93).
3. Förordningen om näringsgrensindelningen. Näringsgrensindelningen 2008 bygger på Europeiska unionens gemensamma näringsgrensindelning NACE Rev. 2, som har kompletterats för nationella behov med en femte nivå.

7 Delning av uppgifter

Informationen publiceras vart tredje år på statistikens egen webbsida och i databasen StatFin. Eurostat publicerar resultaten för länder på sin webbplats. Mikromaterial kan överlåtas utan identifieringsuppgifter för forskningsändamål.

8 Statistiskt dataskydd

8.1 Principer för dataskydd

Dataskyddet för uppgifter som samlats in för statistiska ändamål garanteras i enlighet med kraven i statistiklagen (280/2004), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679 och dataskyddslagen (1050/2018). Datamaterialen är skyddade med behövliga fysiska och tekniska lösningar i alla skeden av bearbetningen.

Statistikcentralen har utarbetat detaljerade föreskrifter och anvisningar för den konfidentiella bearbetningen av uppgifter. Personalen har bara tillgång till de uppgifter som är nödvändiga med tanke på arbetsuppgifterna. Utomstående har inte tillträde till de lokaler där material på enhetsnivå behandlas. De anställda har undertecknat ett sekretessavtal när de trädde i tjänst. Överträdelser av datasekretessen bestraffas.

Mera information: Dataskydd | Statistikcentralen (stat.fi)

8.2 Dataskydd och -säkerhet vid bearbetning av uppgifter

Vid skyddande av informationsmaterialet Globala värdekedjor följs Statistikcentralens officiella skyddsanvisningar för företagsdata i tabellform. Utgångspunkten när material offentliggörs är att, precis som i fråga om urvalsundersökningar, inte publicera information om de statistikenheter som ingår i urvalet. Det primära skyddsförfarandet är tröskelvärdesregeln. Om uppgifter i euro ingår i statistiken skulle dessa dessutom skyddas i enlighet med dominansregeln. De uppgifter som ska hemlighållas är övertäckta.

Materialet Globala värdekedjor levereras till Statistikcentralens forskartjänst för forskningsändamål. I materialet finns inga identifieringsuppgifter. Det är möjligt att använda materialet för vetenskaplig forskning och statistiska utredningar endast på basis av ett separat beslut om användningstillstånd och i icke-identifierbar form.

I tabellering som sänds till Eurostat märks känsliga celler som skyddade (även sekundärt skydd) varvid Eurostat inte publicerar denna data. Uppgifterna kan dock användas vid kalkylering av summadata på EU-nivå. Vid skyddsmärkningar följs Eurostats anvisningar.

9 Publiceringspolitik

9.1 Publiceringskalender

Statistikcentralen publicerar nya statistiska uppgifter vardagar kl. 8:00 i sin webbtjänst.

Publiceringstidpunkterna för statistik uppges på förhand i den publiceringskalender som finns i webbtjänsten. Uppgifterna är offentliga efter att de har uppdaterats i webbtjänsten.

Mera information: Statistikcentralens principer för offentliggörande av statistik

9.2 Tillgång till publiceringskalendern

Statistikcentralens publiceringskalender: Kommande publikationer

De kommande publikationerna finns på statistikens ingångssida: Statistikgrenens kommande publikationer

9.3 Användarnas tillgång

Uppgifterna publiceras samtidigt för alla användare. Innan statistiska uppgifter publiceras får de behandlas och lämnas ut bara av de personer vid Statistikcentralen som deltar i framställningen av statistiken eller som behöver uppgifterna i sitt eget arbete innan de publiceras.

Mera information: Principer för publicering av statistik

Statistikcentralen är producent till materialet och äger upphovsrätten om inte annat anges i anslutning till produkten, uppgiften eller tjänsten. Användarvillkor för statistiska uppgifter.

10 Distributionsfrekvens

Statistiken Globala värdekedjor publiceras en gång vart tredje år på Statistikcentralens webbplats.

11 Tillgänglighet och tydlighet

Statistiska uppgifter publiceras som databastabeller i databasen StatFin. Databasen är det primära forumet för att publicera uppgifter och de nya uppgifterna uppdateras först i databasen. Vid publicering av statistiska uppgifter kan befintliga databastabeller uppdateras med nya uppgifter eller så kan helt nya databastabeller publiceras.

Utöver de statistiska uppgifter som publiceras i databasen StatFin publiceras i allmänhet i webbtjänsten ett meddelande som behandlar de viktigaste uppgifterna. Om offentliggörandet innehåller uppgifter från flera referensperioder (t.ex. månads- och årsuppgifter), publiceras i webbtjänsten en översikt som sammanställer dessa uppgifter. Både i meddelandet och i översikten listas de databastabeller som uppdaterats vid publiceringstidpunkten. Statistikuppgifter kan i vissa fall också publiceras enbart som databasoffentliggöranden i databasen StatFin. I samband med dessa s.k. databasoffentliggöranden publiceras varken ett meddelande eller en översikt.

Meddelandena och databastabellerna publiceras på tre språk: svenska, finska och engelska. De svenska och engelska versionerna av meddelandena kan vara mindre omfattande än de finska.

Om det sker ändringar i tidsplanerna för offentliggöranden och databastabeller informeras allmänheten genom ändringsmeddelanden i webbtjänsten, liksom om det görs korrigeringar.

12 Kvalitetsstyrning

12.1 Kvalitetssäkring

Kvalitetsledningen förutsätter helhetsinriktad styrning av verksamheten. Statistikbranschens egen ram för kvalitetsledning är riktlinjerna för europeisk statistik (CoP). Också kvalitetskriterierna för Finlands officiella statistik överensstämmer med riktlinjerna för europeisk statistik.

Mera information: Kvalitetsledning (på finska) | Statistikcentralen (stat.fi)

12.2 Kvalitetsbedömning

Kvaliteten bedöms i två faser av statistikprocessen. I datainsamlingsfasen granskas koherensen mellan enhetsmaterialet i statistiken i förhållande till annat företagsmaterial, och koherensen med de svar som uppgiftslämnaren fyllt i. Vid den validering som föregår publikation av statistiken görs mer omfattande slutliga korrigeringar och imputeringar i materialet på enhetsnivå på grundval av befintligt material.

13 Noggrannhet och tillförlitlighet

Globala värdekedjor är en urvalsundersökning och undersökningsupplägget är alltid förknippat med statistiska osäkerhetsfaktorer, varav de viktigaste är mättningsfel och svarsbortfall.

14 Aktualitet och punktlighet

14.1 Aktualitet

Efter referensperiodens slut:

- Uppgifterna samlas in efter cirka fyra månader.
- Uppgifterna publiceras efter 18 månader.
- Uppgifterna överlämnas till Eurostat senast 21 månader efter referensperiodens slut.

14.2 Punktlighet

Det finns ingen eftersläpning i publiceringen av statistiken Globala värdekedjor. Uppgifterna har publicerats enligt datumen i publiceringskalendern.

15 Konsekvens och jämförbarhet

15.1 Geografisk jämförbarhet

Dataproduktionen för ämnesområdet Globala värdekedjor baseras på Eurostats anvisningar och begreppen är jämförbara med data från andra europeiska statistikmyndigheter. De europeiska statistikmyndigheternas produktionssätt jämförs regelbundet under samordning av Eurostat.

15.2 Jämförbarhet över tid

Den första förordningsbaserade referensperioden för publiceringen av ämnesområdet Globala värdekedjor är 2021–2023, vilket också är den första publicerade referensperioden för statistiken.

En del av frågorna gäller hela referensperioden, och en del endast det sista året i referensperioden.

Uppgifter har tidigare producerats på frivillig basis inom ramen för EU-finansierade projekt för referensperioderna 2001–2006, 2009–2011, 2015–2017 och 2018–2020. Den statistiska forskningen inom ämnesområdet har utvecklats i takt med de frivilliga projekten, varvid referensperioderna, storlekarna på samplen och blanketterna kunde variera från en enkät till en annan. Resultaten för referensperioderna 2015–2017 och 2018–2020 har publicerats som experimentell statistik: Globala värdekedjor och utlokalisering av funktioner.

15.3 Enhetlighet över statistikområdena

Ämnesområdet Globala värdekedjor har beröringspunkter med statistik om utrikeshandel samt statistik om dotterbolag och statistik om utländska direktinvesteringar. Till tillämpliga delar jämförs uppgifterna med varandra och uppgifter inom ämnesområdet Globala värdekedjor produceras delvis med hjälp av befintliga uppgifter inom andra ämnesområden.

16 Statistikprocess

16.1 Källmaterial

Dataproduktionen för ämnesområdet Globala värdekedjor baseras både på uppgifter som fås via insamling av företagsdata och utnyttjande av annat informationsmaterial.

Populationen för ämnesområdet omfattar alla företag som sysselsätter minst 50 personer inom branscherna B–N (Näringsgrensindelningen 2008). Datainsamlingen riktas till alla företag som sysselsätter minst 100 personer, och ett sampel bildas av företag som sysselsätter 50–99 personer. Ramen utgörs av uppgifter från företagsregistret. Samplet görs genom enkel stratifierad slumpsampling. Samplets stratifierare är bransch och koncernrelation.

16.2 Frekvens för datainsamling

Uppgifterna produceras vart tredje år.

16.3 Datainsamlingsmetod

Blanketten för datainsamling är baserat på en blankettmall som tagits fram av Eurostat. Innehållet i den nationella versionen av blankettmallen har utvecklats i samarbete med personalen vid Statistikcentralens funktion för utformning och testning av blanketter.

En elektronisk blankett har använts för datainsamlingen.

I samband med referensperioden 2021–2023 genomfördes en testning av blanketten, på basis av vilken blankettens användarvänlighet kunde utvecklas.

Datainsamlingen har typiskt minst två påminnelseomgångar utöver den egentliga enkäten.

Påminnelseomgångarna kan genomföras via post, e-post eller telefon.

Datainsamlingsenheten är en juridisk enhet (fo-nummer), trots att statistikenheten är företaget.

Företagsenhetens uppgifter sammanställs på grundval av uppgifterna om juridiska enheter i enlighet med Eurostats anvisningar.

16.4 Datavalidering

Det finns två olika sätt att granska datainsamlingsmaterialet. Den interna koherensen för datainsamlingssvaren granskas i de fall där ett visst svarsalternativ kan anses vara ologiskt i förhållande till ett annat enkätsvar som lämnats av uppgiftslämnaren. Den externa koherensen för datainsamlingssvaren granskas vad gäller tillämpliga frågor i förhållande till administrativt material eller annat datainsamlingsmaterial, om uppgifter finns tillgängliga för företaget. Under genomförandet av datainsamlingen är det möjligt att granska de viktigaste problemområdena. Man strävar också efter att beakta resultaten av valideringarna vid planeringen av blanketter för följande datainsamlingar.

16.5 Databehandling

Uppgifterna kompletteras med ytterligare information som erhållits genom granskningar på enhetsnivå direkt i materialet. Imputeringar görs metodiskt på basis av befintligt konsistensmaterial. En del av det lagstadgade innehållet i statistiken produceras i princip på grundval av befintliga uppgifter. Vid höjning av samplet till populationsnivå beaktas även svarsbortfallet. Strata och höjningskoefficienter baseras på storleksklasser, bransch och koncerntyp.